

2017-05-08

Till
Skogsstyrelsen Stockholm-Gotland/Stefan Eklund
Länsstyrelsen, Enheten för naturvård

Kopia
Värmdö kommun
Naturskyddsföreningen/avdelningen Skog- och naturvård

Mycket värdefull natur på Malmaön i Värmdö kommun hotas av avverkning och efterföljande exploatering

Naturskyddsföreningens länsskogsgrupp i Stockholms län vill uppmärksamma Skogsstyrelsen och Länsstyrelsens enhet för naturvård på att i princip hela halvön Malmaön i Värmdö kommun, totalt 80 ha, är avverkningsanmäld. Endast det lilla naturreservatet längst i norr är undantaget. Malmaön har mycket värdefull natur, vilken nu hotas av både avverkning och efterföljande exploatering eftersom avverkning för annat ändamål är aktuellt. Malmaön berörs av riksintresse för friluftsliv och naturvård.

Aktuella avverkningsanmälan (Id 7368163) finns markerad i Skogsstyrelsens databas, se bilaga 1. Naturområdet är obrutet och verkar ha stått orört under lång tid.

Enligt muntliga uppgifter till oss har Fortifikationsverket sålt av Malmaön och nu verkar det som om köparen av Malmaön vill exploatera halvön, eventuellt för småhusbebyggelse.

I Värmdös översiktsplan är Malmaön markerat som bevarandeområde med nationella värden. Dessutom råder utökat strandskydd på 300m, vilket innebär dispens för trädfällning över hela Malmaön.

Så här skriver länsstyrelsen i ett dokument om Värdebeskrivningar på Värmdö¹:

"På Malmaöns norra del ligger ett litet skyddat område; Korshamns naturreservat. Inom, men även utanför, reservatet finns ett flertal jättegrytor. På den norra delen av Malmaön, utanför reservatet, finns också nyckelbiotoper, och ett område utpekats som ekologiskt särskilt känsligt enligt översiktsplanen. Vidare anges att hela Malmaön och strandområdet vid Örsundstorpet är en lokal grön värdekärna, och att det är ett bevarandeområde av nationella värden. För området planeras inrättande av naturreservat. Förutom att Malmaön

¹ Länsstyrelsens i Stockholms län. Dokument "Värmdö kommun, värdebeskrivningar samt källförteckning". Sid 13-14. (2014-01-21) . <http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/SiteCollectionDocuments/Sv/om-lansstyrelsen/kungorelser-och-delgivningar/oversyn-utvidgat-strandskydd/varmdo/varmdo-utvidgat-strandskydd-vardebeskrivningar-beslut.pdf>

har höga naturvärden så har den ett stort värde för det rörliga friluftslivet. På ön växer hällmarkstallskog och blandskog med lundflora, och på den södra delen finns fattigkärr. Fynd av rödlistade arter har gjorts. Där finns också promenadstigar och goda badmöjligheter. Intill Malmaön finns ett skyddsvärt grundområde, Korshamnsmaren, enligt översiktsplanen."

I rapporten Mark- och vatten Värmdö nämns följande²: "*Hela Värmdö skärgård är av riksintresse för friluftsliv och naturvård och ska i första hand bevaras och utvecklas i linje med dessa intressen*". Vidare: "*...värdet av att bevara utpekade områden får inte påtagligt skadas genom till exempel ytterligare fritidshus inom kust- och skärgårdsområdet*".

Naturvårdsverket tar i en rapport upp Malmaön, "Skyddsvärda skogar i Stockholms län". Utdrag ur denna rapport kan ses i bilaga 2.

Vi anser att:

- det är märkligt att aktuell avverkningsanmälan ens kunnat läggas upp på Skogsstyrelsens databas då den strider mot strandskyddet eftersom anmälan avser "avverkning för annat ändamål" (strandskyddet gäller inte skogsbruk, men nu ska träden avverkas utan att ny skog ska växa upp och då gäller strandskyddet).
- något som helst rimlig motiv finns inte till att godkänna aktuell avverkningsanmälan på 80 hektar på Malmaön. Befintligt faktaunderlag räcker för att neka avverkning.
- avverkningsanmälan av hela Malmaön bör frysas omedelbart genom att markeras i Skogsstyrelsens databas så att ägaren inte kan verkställa avverkningen utan ytterligare kontakt med Skogsstyrelsen.
- länsstyrelsen bör ingripa eftersom strandskydd råder och ägaren av Malmaön kan varken avverka skog för annat ändamål eller bygga ett fritidshusområde i ett senare skede.
- länsstyrelsen bör aktivt medverka till att skydda hela Malmaön som naturreservat, gärna tillsammans med kommunen, och ordna en ordenlig skötselplan för den värdefulla naturen.

Länsskogsgruppen Stockholm
Anders Tranberg, ordförande Stockholms Naturskyddsförening
Ronny Fors, ordförande Nacka Naturskyddsförening

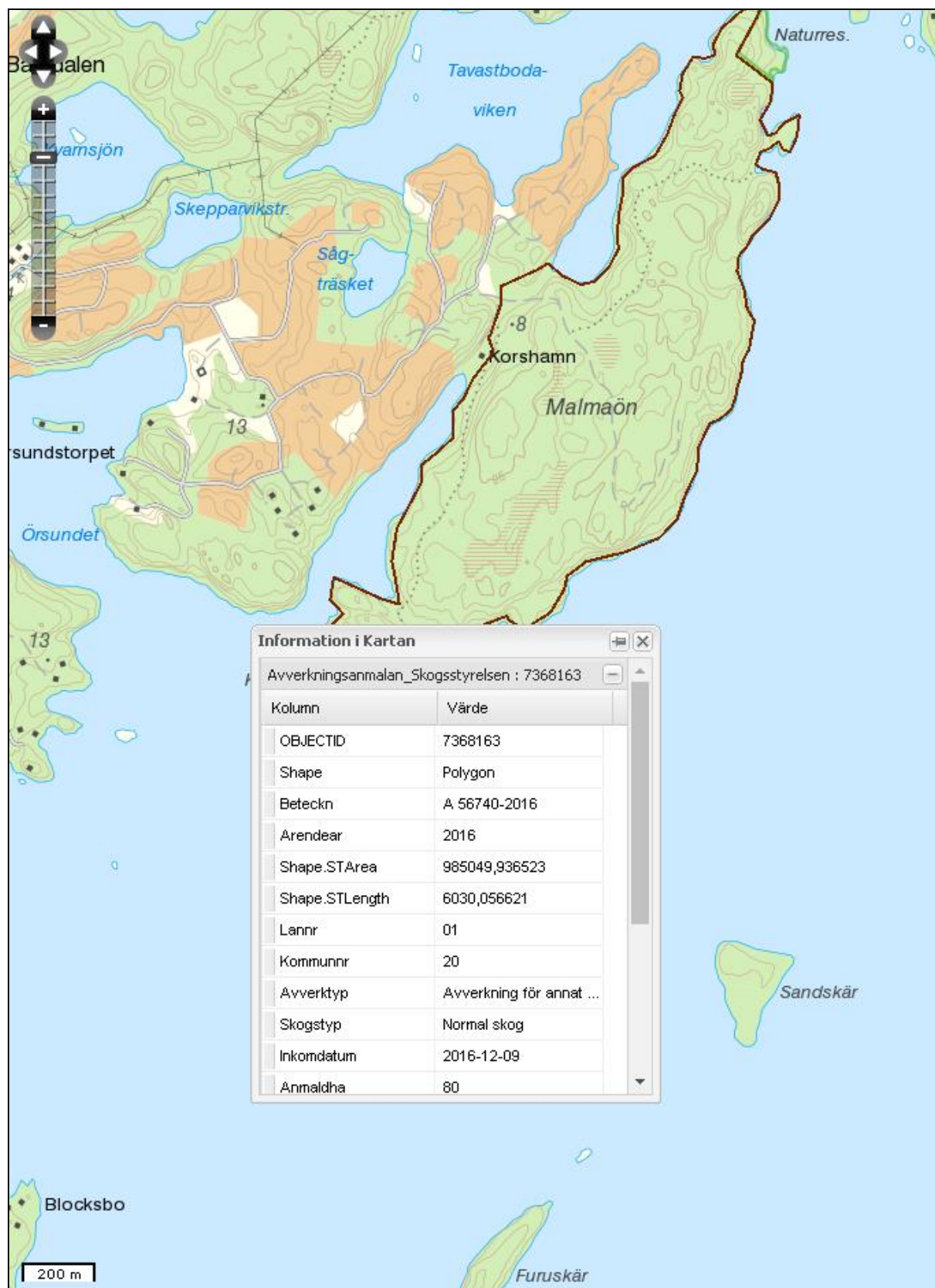
Beatrice Sundberg
Ordförande, Naturskyddsföreningen i Stockholms län

Outi Kilkki
Ordförande, Värmdö Naturskyddsförening

² Värmdö kommun. Rapport: Mark- och vatten Värmdö. Sid 49.
http://www.bevarastromma.se/pdf/2010/oversikt_2010_2030/6.Mark_och_vatten.pdf

Bilaga 1.

Aktuell avverkningsanmälan med inritade gränser och informationsruta.

Bilaga 2.

Länken till Naturvårdsverkets rapport:

<https://www.naturvardsverket.se/upload/miljoarbete-i-samhallet/miljoarbete-i-sverige/naturvard/skydd-av-natur/skog/region4/statlig-skog-skyddsvarda-stockholm-objekt.pdf>

3708 Malmaön - Korshamn

Kommun	Värmdö	Totalareal	89 ha
Naturgeografisk region	25a , 25b	Areal land	54 ha
Objektskategori	Sk	Areal vatten	36 ha
Markägare	Fortifikationsverket	Areal produktiv skogsmark	53 ha
Areal värdekärna	48 ha	Areal skyddszon	0 ha
Areal utvecklingsmark	6 ha	Areal arronderingsmark	0 ha

Kriterier för urval

- Sammansatta ekosystem
- Representativt för regionen
- Värdefull livsmiljö för rödlistade arter
- Ingår i värdefull lövskogstrakt
- Särskild betydelse för friluftsliv

Beskrivning av området

Malmaön på Fågelbrolandets sydöstra del, mot Nämndöfjärden är en cirka 100 hektar stor oexploaterad halvö på Fågelbrolandet vars stränder i övrigt till huvudsaklig del är ianspråkstagna av bebyggelse eller i övrigt är otillgängliga på grund av topografin. På Malmaöns norra del ligger det lilla reservatet Korshamn med sin jättgrytor. De har utsvarvats av den isälva som avsatte den rullstensåsen som går över Djurö, Stavsås och Hölö. Skogen i området präglas av topografin i sprickdalslandskapet och utgörs till huvudsaklig del av gammal och senvuxen hållmarkstallskog (impediment). Väster om Gisthamn och Byråberget sträcker sig en gammal inäga som är bevuxen med i huvudsak 30 - 40 årig gran. Kring de före detta odlingsmarkerna, i övergången mot hållmarkerna, utgörs skogen av senvuxna till medelgrova ekar. I området finns enstaka riktigt gamla ekar. Förutom ek finns även alm, ask, lönn och lind samt björk, asp och klibbal. Klibbalen dominerar i de lågt liggande delarna av den gamla inägan vid Byråberget och övergår i klibbalstrandskog mot Djupviken. Av den gamla häradskartan (1800-talets slut) framgår att det vid den karteringen fanns lövträd kring de då hävdade inägorna. Norr om denna ädellövskogsdel, mot reservatsområdet, finns ett björkdominerat sumpskogsparti om cirka en hektar. Nordväst om denna lövsumpskog, på Malmaöns nordvästra sida, finns i en del av de branta partierna mot vattnet ett område med äldre lind. Skogen i de växtligare delarna av detta hållmarkspräglade område har plockhuggits för cirka 30-40 år sedan. I dessa delar finns idag ett rikt uppslag av asp, även björk, omväxlande med yngre tall och gran som i det plockhuggna området nu har karaktären av en

lövbränna då skogsvårdande röjningar och gallringar inte har gjorts i området i sen tid. På hållmarkerna och i branterna finns gamla senvuxna träd, i huvudsak tall men även gran, asp och lind. Området är karaktäristiskt för ett objekt i sprickdalsterräng i den södra skärgården med rika lövskogar i sänkor omväxlande med karga hållmarkstallskogar. På den västra sidan av Malmaön ligger Korshamnsmaren som är ett skyddsvärt grundområde. Den södra delen av Korshamnsviken mot Gumsholmen, på södra Malmaön, är en utpekad naturhamn som används mycket flitigt av det båtburna friluftslivet.

Utsikt över ädellövsskogen från höjden på den östra delen av halvön Malmaön.

Länsstyrelsens bedömning

Området har höga naturvärden som är knutna till lövskogsområdet med ädellöv i branter och i anslutning till de före detta odlingsmarkerna väster om Byråberget samt till den gamla skogen på hållmarker och i branta partier med gamla träd. Plockhuggnings har gjorts i hela området, framförallt i växtligare delar, för cirka 30 - 40 år sedan. Hållmarksdelar med gammal tall har i stort sett lämnats orörda. I de

plockhuggna delarna finns ett påtagligt uppslag av asp varför stora delar av det plockhuggna området har karaktär av lövbränna. Hela Malmaön har som oexploaterad skärgårdsö som kan nås bilvägen ett stort värde för det rörliga friluftslivet. Korshamnsmaren och Korshamnsviken har som naturhamnar ett stort värde för det båtburna friluftslivet. Ett reservatsskydd säkerställer dessa värden långsiktigt.

Källor

1. Ädellövskogsinventering, Stockholms län, södra länsdelen 2001, objekt 10J4c nr 1. 2. Skyddsvärda grundområden i Svealands skärgårdar, Länsstyrelsen rapport 2003:5, objekt 75 Korshamnsmaren. 3. Naturhamnar på Ostkusten, Améen - Hansson, objekt Malmaön (Korshamn). 4. SVS nyckelbiotopinventering ID 10J4c4 & 10J4c5.

Skala 1:15 000